

EU-VALET 2019

EU

PÅ 10 MINUTER

EU-KOMMISSIONEN

EUROPAPARLAMENTET

RIKSDAGEN

REGERINGEN

**DISKUTERAR
& FÖRANKRAR**

EU-DOMSTOLEN

Det här är EU

Sverige är en av 28* medlemmar i Europeiska unionen, EU. Det är över tjuugo år sedan Sverige gick med – det var den 1 januari 1995. Medlemskapet innebär att Sverige samarbetar med de andra EU-länderna i många ekonomiska och politiska frågor.

Tillsammans beslutar medlemsländerna om EU-lagar som gäller i alla EU-länder. Innan de kommer till beslut har de diskuterat och förhandlat med varandra. Både riksdagen och regeringen deltar i denna process – liksom Europaparlamentet, med sina ledamöter som är valda i alla EU-länder. I Sverige är det regeringen, riksdagen och myndigheter som ser till att EU-lagarna införs.

Som medborgare i Sverige kan du påverka EU-samarbetet genom de ledamöter du väljer till riksdagen och till Europaparlamentet – eller genom att bilda opinion på andra sätt. EU-medlemskapet innebär också att du har rätt att resa, arbeta eller studera i ett annat EU-land utan krav på arbets- eller uppehållstillstånd. Nästa val till Europaparlamentet är den 26 maj 2019.

*Brexit

I en folkomröstning i Storbritannien 2016 röstade en majoritet av britterna för att landet ska lämna EU. Utträdet är planerat till mars 2019.

Finland

Estland

Lettland

Litauen

Sverige

Danmark

Irland

Storbritannien

*förhandlar om utträde

Nederländerna

Polen

Belgien

Tyskland

Tjeckien

Luxemburg

Slovakien

Frankrike

Österrike

Ungern

Rumänien

Spanien

Slovenien

Kroatien

Bulgarien

Portugal

Italien

Malta

Grekland

Cypern

Det här gör EU

Sverige och de andra EU-länderna samarbetar i ekonomiska och politiska frågor där de anser att de tillsammans kan nå längre än på egen hand. Ekonomisk tillväxt, hög sysselsättning och hållbar utveckling på EU-ländernas så kallade inre marknad, är några av målen för samarbetet. Att främja fred och bekämpa diskriminering är andra. Grunden till EU är att medlemmarna vill samarbeta och fatta gemensamma beslut.

De grundläggande reglerna för EU-samarbetet finns nedskrivna i avtal, så kallade fördrag. I fördragen beskrivs vad EU får besluta om och hur det ska gå till. Fördragen kan jämföras med grundlag i ett land. Alla EU-länder har godkänt fördragen och ska följa dem.

Detta gör inte EU

EU-länderna ansvarar själva för en hel del frågor. Några exempel är inkomstskatter, pensioner, barnbidrag, sjukvård och skola.

EU-LÄNDERNA SAMARBETAR

TILL EXEMPEL OM

MILJÖFRÅGOR

FORSKNING

BROTTSBEKÄMPNING

HANDEL

ENERGI

REGIONAL UTVECKLING

JORDBRUKSSTÖD

FLYKTINGPOLITIK

Så fungerar EU

I EU finns sju institutioner som ansvarar för att samarbetet mellan EU:s medlemsländer ska fungera. Institutionerna har olika roller och uppgifter.

EU-kommissionen föreslår nya EU-lagar och kontrollerar att medlemsländerna inför lagarna. EU-kommissionen består av en kommissionär från varje medlemsland som representerar hela EU.

Ministerrådet beslutar om nya EU-lagar, vanligen tillsammans med Europaparlamentet. Den svenska regeringen och alla andra regeringar i EU-länderna deltar med en minister var i EU:s ministerråd.

Europaparlamentet beslutar om nya EU-lagar, vanligen tillsammans med ministerrådet. Vart femte år utses Europaparlamentets ledamöter av medborgarna i alla EU-länder i direkta val.

EU-KOMMISSIONEN

MINISTERRÅDET

Europeiska rådet slår fast riktlinjer för EU-samarbetet på längre sikt. I Europeiska rådet möts EU-ländernas stats- eller regeringschefer. Från Sverige deltar statsministern.

EU-domstolen dömer i tvister mellan EU:s institutioner och medlemsländerna. Domstolen tolkar också EU:s lagar.

Europeiska revisionsrätten kontrollerar att EU:s pengar används och redovisas på rätt sätt.

Europeiska centralbanken sköter penningpolitiken för de länder som infört euron och stöder EU:s allmänna ekonomiska politik.

EUROPAPARLAMENTET

Från EU-förslag till lag

EU-kommissionen föreslår en ny lag

EU-kommissionens uppgift är att föreslå nya EU-lagar. Det gör kommissionen efter att ha diskuterat och gjort utredningar om vilka nya EU-lagar som behövs i medlemsländerna.

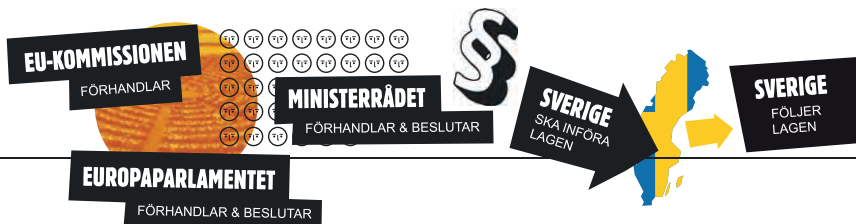
Regeringen och riksdagen tar ställning

EU-kommissionen skickar sina förslag till alla medlemsländer. I Sverige går de till regeringen och riksdagen. Regeringen informerar riksdagen om sin syn på förslagen och tar emot riksdagens synpunkter. Det är regeringen som för Sveriges talan i ministerrådet.

Om Sverige inte följer en lag

EU-kommissionen kontrollerar att EU-länderna följer EU-lagarna. Om kommissionen anser att Sverige inte följer lagarna kan kommissionen stämma Sverige i EU-domstolen.

Europaparlamentet och ministerrådet beslutar

Europaparlamentets ledamöter och ministrarna i ministerrådet diskuterar förslaget var för sig och kan föreslå ändringar. De beslutar tillsammans om de flesta EU-lagar och måste alltså komma överens för att en lag ska kunna börja gälla.

Sverige genomför lagen

När Europaparlamentet och ministerrådet har beslutat om en ny EU-lag ska Sverige och de andra EU-länderna införa lagen. I Sverige går det oftast till så att regeringen kommer med en proposition till riksdagen som beslutar om en lag. Ibland behöver riksdagen ändra i svenska lagar för att de ska stämma överens med EU:s lagar. Regeringen, myndigheterna och kommunerna ser till att den nya lagen blir verklighet. De svenska domstolarna ser till att lagarna följs.

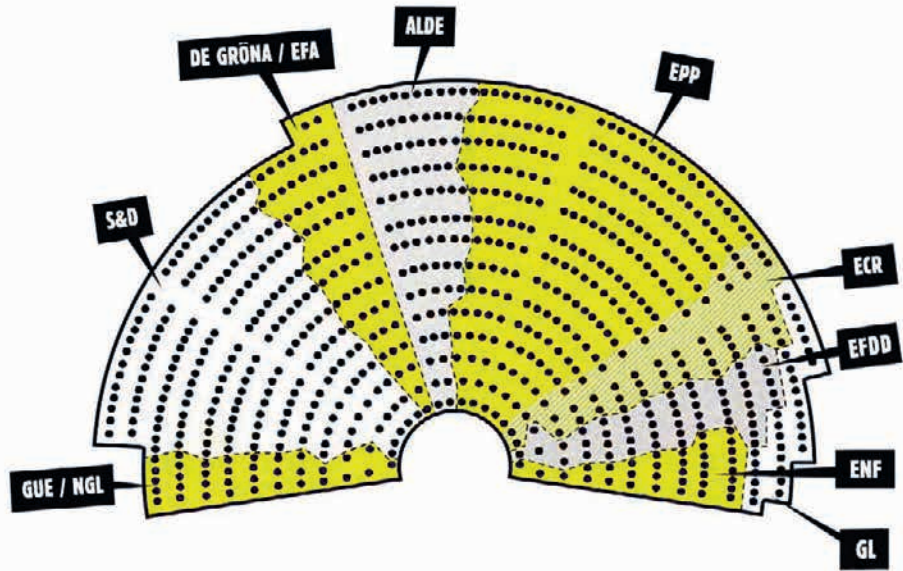
Val till Europaparlamentet

I maj 2019 är det val till Europaparlamentet i alla EU:s medlemsländer. I Sverige är valdagen söndagen den 26 maj. Då har du möjlighet att vara med och påverka vilka politiska partier och ledamöter som ska sitta i Europaparlamentet de kommande fem åren. Tillsammans med ministerrådet beslutar Europaparlamentet om EU-lagar som påverkar alla EU-medborgares vardag.

Antalet ledamöter som ett EU-land har i Europaparlamentet beror på hur många invånare landet har. I det senaste valet 2014 valdes sammanlagt 751 ledamöter in, varav 20 från Sverige. Om Storbritannien går ur EU i mars 2019 kommer antalet ledamöter att minska till 705. Sverige får då 21 platser.

I Sverige har du rösträtt i EU-valet om du är svensk medborgare och har fyllt 18 år senast på valdagen. Även du som är medborgare i ett annat EU-land och är folkbokförd i Sverige kan rösta. EU-valet går till på samma sätt som valen till kommun, landsting och riksdag i Sverige.

Ledamöterna i Europaparlamentet samarbetar i partigrupper efter sin politiska tillhörighet. Svenska ledamöter från olika partier i Sverige kan ingå i samma partigrupp i Europaparlamentet. De ledamöter som inte tillhör någon grupp kallas grupplösa.

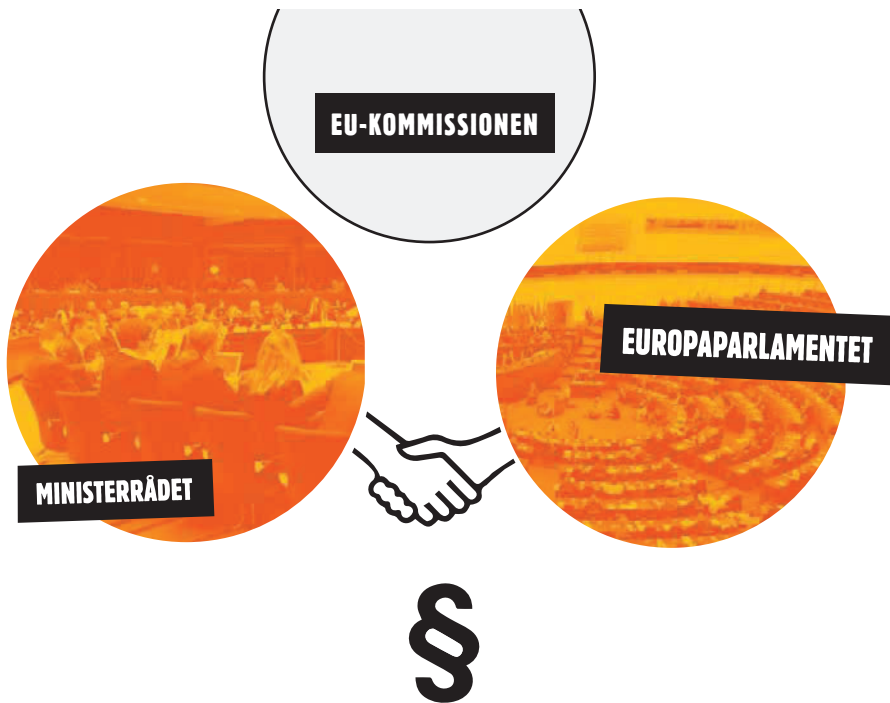
- GUE/NGL: Europeiska enade vänstern/Nordisk grön vänster, 52 platser
 S&D: Progressiva förbundet av socialdemokrater i EU-parlamentet, 187 platser
 De Gröna/EFA: De gröna/Europeiska fria alliansen, 52 platser
 ALDE: Alliansen liberaler och demokrater för Europa, 68 platser
 EPP: Europeiska folkpartiet, 218 platser
 ECR: Europeiska konservativa och reformister, 74 platser
 EFDD: Frihet och direktdemokrati i Europa, 43 platser
 ENF: Nationernas och friheternas Europa, 34 platser
 GL: Grupplösa, 23 platser

Det här gör Europaparlamentet

Europaparlamentet är den enda EU-institution som utses genom direkta och allmänna val av medborgarna i EU-länderna.

Europaparlamentets viktigaste uppgifter är att stifta EU-lagar och besluta om EU:s budget tillsammans med ministerrådet. Det är också Europaparlamentet som kontrollerar EU-kommissionen och har möjlighet att avsätta EU-kommissionen i sin helhet om den missköter sitt arbete.

Arbetet i Europaparlamentet leds av en talman och precis som i riksdagen och andra nationella parlament arbetar ledamöterna i Europaparlamentet i olika utskott som ansvarar för olika ämnesområden. Om ett lagförslag från EU-kommissionen till exempel handlar om miljö är det miljöutskottet som tar fram underlag till beslut. Vanligtvis förhandlar Europaparlamentet sedan med ministerrådet tills man kommer överens om ett beslut om en ny EU-lag. På vissa områden som till exempel skattelagstiftning och utrikes- och säkerhetspolitik har medlemsländerna fortfarande vetorätt.

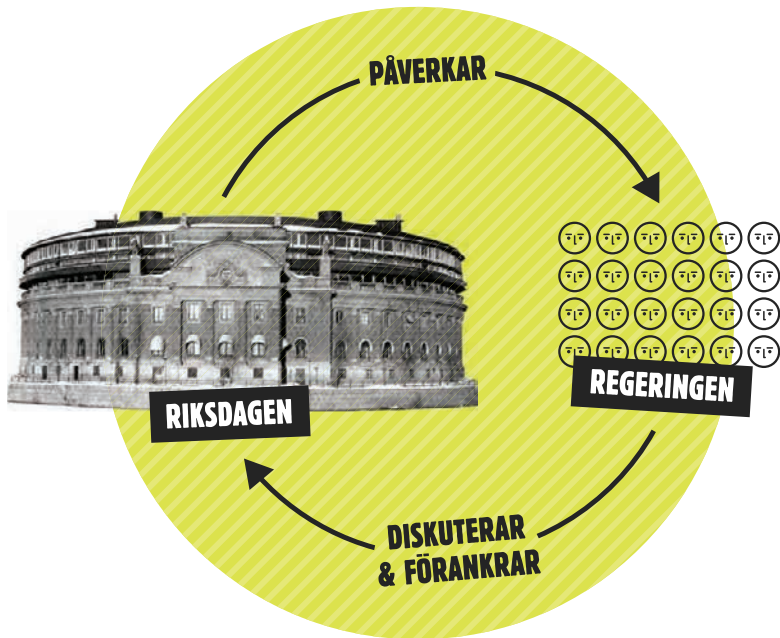
För att en EU-lag ska bli till behöver ministerrådet och Europaparlamentet vara överens.

Så påverkar riksdagen EU-arbetet

En av riksdagens viktigaste uppgifter är att besluta om nya lagar. Som EU-land har Sverige överlämnat en del av den makten till EU, men riksdagen har möjlighet att påverka.

Det gör riksdagen genom att påverka regeringen, som för Sveriges talan i EU. Regeringens ministrar kommer regelbundet till riksdagen för att diskutera EU-frågor. När ministrarna ska åka till EU:s ministerråd för att fatta beslut om en ny EU-lag måste regeringen först förankra sin åsikt om lagförslaget i riksdagen.

Riksdagen har ytterligare en möjlighet att påverka lagförslag från EU-kommissionen. Den svenska riksdagen och parlamenten i de andra EU-länderna bedömer nämligen om lagförslagen ska beslutas på EU-nivå eller nationell nivå, alltså av EU eller av medlemsländerna själva, för att göra mest nytta.

Riksdagen påverkar regeringen, som för Sveriges talan i EU. När EU:s ministerråd beslutar om nya EU-lagar har regeringen diskuterat och förankrat sina åsikter i riksdagen.

Så mycket kostar EU

Det kostar pengar att genomföra den verksamhet som EU-länderna har kommit överens om. Verksamheten finansieras genom att EU-länderna betalar en avgift till EU varje år. Avgiften grundar sig bland annat på landets ekonomiska förutsättningar. Det mesta av pengarna går tillbaka till medlemsländerna som stöd och bidrag.

En tanke med EU-samarbetet är att det ska utjämna ekonomiska och sociala skillnader mellan länderna. En stor del av pengarna går till att

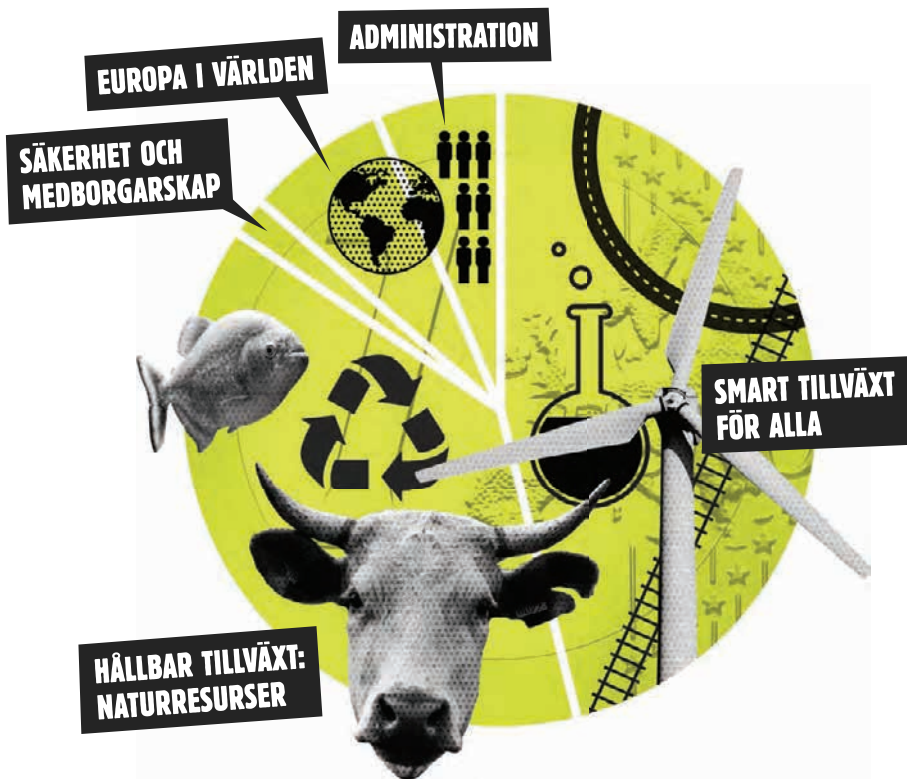
- utveckla regioner i EU-länderna, genom att till exempel förbättra vägar, stödja forskning och utbildningar på arbetsmarknaden
- samt stödja jordbruk, landsbygd och fiske.

Men pengar går till exempel också till gränsbevakning, miljöprojekt och studentutbyten mellan skolor i EU-länderna.

Sveriges EU-avgift

Sverige har de senaste åren betalat cirka 25–45 miljarder kronor i EU-avgift per år och fått tillbaka 10–12 miljarder kronor i olika EU-stöd. EU-avgiften ingår i den svenska statsbudgeten, alltså de totala statliga utgifterna och inkomsterna i Sverige. EU-avgiften brukar vara ett par procent av statsbudgeten.

EU:s budget är indelad i fem områden. Mest pengar går till områdena Hållbar tillväxt och Smart tillväxt för alla. Det handlar bland annat om stöd till jordbruk, landsbygd och regional utveckling i EU-länderna.

Dina rättigheter som EU-medborgare

Du som är medborgare i ett EU-land är också unionsmedborgare i EU, så kallad EU-medborgare. Det ger dig en rad rättigheter. Du kan till exempel

- rösta fram de politiker som ska sitta i Europaparlamentet
- resa fritt eller arbeta och studera i andra EU-länder
- få hjälp av ett annat EU-lands ambassad när du reser i länder utanför EU
- mejla eller skicka brev till EU:s institutioner på något av EU:s officiella språk, till exempel svenska – och få svar på ditt språk
- ta del av EU:s lagar och dokument på svenska
- klaga hos EU:s ombudsman om du har blivit felbehandlad av en EU-institution.

Vill du veta mer om EU?

Välkommen till Sveriges riksdags EU-information – eu.riksdagen.se.
Webbplatsen ger en övergripande bild av hur EU-arbetet fungerar och hur EU och Sverige hänger ihop. Här finns:

EU-valet

Om valet till Europaparlamentet och vad vi röstar till.

Vad är EU?

Om EU:s organisation och institutioner, vad EU-medlemskapet innebär och hur det går till för ett land att bli EU-medlem.

Vad gör EU?

Hur EU:s lagar stiftas, vad EU-länderna samarbetar om och vad EU:s budget används till.

EU i riksdagen

Om riksdagens roll i EU:s beslutsprocess och hur riksdagen arbetar med EU:s lagförslag.

Du i EU

Om de rättigheter EU-medborgare har och hur man kan påverka EU som privatperson. Här finns också en guide till svenska myndigheter och EU-institutioner som ansvarar för och kan svara på olika EU-frågor.

EU-VALET 2019

EU

PÅ 10 MINUTER

Den 26 maj 2019 är det val till Europaparlamentet. Vad är EU-valet och hur angår det mig?

Hur hänger Sverige och EU ihop? Vem är det som fattar besluten i EU och hur kan jag påverka?

I EU på 10 minuter får du en snabbkoll på vad det innebär att Sverige är med i EU och hur EU-samarbetet går till.

MINISTERRÅDET

SVERIGES
RIKSDAG

eu.riksdagen.se

riksdagsinformation@riksdagen.se eller 020-349 000

Sveriges riksdags EU-information, Sveriges riksdag, 100 12 Stockholm. Telefon: 08-786 40 00